

**Správa o výsledku kontroly hospodárenia s majetkom, majetkovými právami,
finančnými prostriedkami, záväzkami, pohľadávkami a kontrola plnenia opatrení z
predchádzajúcej kontroly v meste Bratislava, ktoré je sídlom kraja**

Kontrolná akcia bola vykonaná na základe Plánu kontrolnej činnosti Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky (ďalej len „NKÚ SR“) na rok 2009.

Účelom kontrolnej akcie bolo preveriť súlad so všeobecne záväznými právnymi predpismi pri hospodárení s verejnými prostriedkami, nakladaní s majetkom a preverenie a vyhodnotenie plnenia opatrení prijatých na základe výsledkov kontroly vykonanej v roku 2006 v meste Bratislava, ktoré je sídlom Bratislavského samosprávneho kraja (ďalej len „mesto“).

Predmetom kontrolnej akcie bola kontrola zriaďovacích listín rozpočtových a príspevkových organizácií v zriaďovacej pôsobnosti mesta, kontrola súladu údajov uvedených v elektronickom Obchodnom registri Slovenskej republiky v obchodných spoločnostiach s majetkovým podielom mesta, kontrola plnenia opatrení na odstránenie zistených nedostatkov prijatých na základe výsledkov kontroly vykonanej NKÚ SR v roku 2006, dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s verejnými prostriedkami, rozpočet, záverečný účet mesta, vedenie účtovníctva, nakladanie a hospodárenie s majetkom mesta a účinnosť vnútorného kontrolného systému.

Kontrola bola vykonaná v hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislava, sídlo Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava, za obdobie roka 2008.

Počas výkonu kontroly bolo zistené:

1. Pôsobnosť mesta, organizácie v zriaďovateľskej a zakladateľskej pôsobnosti mesta

Mesto Bratislava malo ku dňu 31.12.2008 vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti 24 rozpočtových organizácií a 11 príspevkových organizácií.

Kontrolou zriaďovacích listín rozpočtových organizácií a príspevkových organizácií bolo zistené, že zriaďovacie listiny základných umeleckých škôl neboli zosúladené so zákonom o štátnej správe v školstve a školskej samospráve, nakoľko neobsahovali identifikačné číslo, výchovný jazyk alebo vyučovací jazyk, ako aj vecné a finančné vymedzenie majetku, ktorý škola spravuje.

Kontrolou podielov mesta na základnom imaní v obchodných spoločnostiach bolo zistené, že mesto finančný vklad do jednej z obchodných spoločností vo výške 6,6 tis. Eur (200 tis. Sk) nevykazovalo vo svojom účtovníctve ako finančný majetok, čím konalo v rozpore so zákonom o majetku obcí a zákonom o účtovníctve.

Ďalej bolo zistené, že mesto neuplatnilo jednotný postup účtovania finančného majetku v prípade nadácie a neziskovej organizácie, čo bolo v rozpore so zákonom o účtovníctve.

2. Kontrola plnenia opatrení na odstránenie zistených nedostatkov prijatých na základe výsledkov kontroly vykonanej v roku 2006

Kontrolou plnenia opatrení na odstránenie zistených nedostatkov prijatých na základe kontroly vykonanej v roku 2006 bolo zistené, že z desiatich prijatých opatrení bolo šesť opatrení splnených, jedno opatrenie nesplnené, dve opatrenia čiastočne splnené a jedno sa nedalo vyhodnotiť. Nesplnené bolo opatrenie, ktoré sa týkalo povinnosti inventarizovať

majetok a záväzky a rozdiel majetku a záväzkov v súlade so zákonom o účtovníctve. Inventarizovaný nebol všetok majetok, inventúrne súpisy neobsahovali zákonom stanovené náležitosti a inventarizačné rozdiely neboli zúčtované do obdobia roka 2008, čo bolo v rozpore so zákonom o účtovníctve.

Opatrenie, ktoré sa nedalo vyhodnotiť, sa týkalo uzatvorených zmlúv o dielo na základe Obchodného zákonníka, t. zn. nenastali podmienky na vyhodnotenie opatrenia, ktoré sa týkalo zmlúv o dielo uzatvorených na základe Občianskeho zákonníka.

Opatrenia pri ktorých sa nedodržel termín ich splnenia sa vyhodnotili ako čiastočne splnené.

3. Dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s verejnými prostriedkami

Mesto poskytlo preddavky na dlhodobý hmotný majetok bez toho, aby boli vopred v zmluve písomne dohodnuté, čo bolo v rozpore so zákonom o rozpočtových pravidlách verejnej správy. Poskytnuté prevádzkové preddavky na služby a za nákup resp. obstaranie inventáru neboli do konca roka 2008 finančne vysporiadané, čo bolo v rozpore so zákonom o rozpočtových pravidlách verejnej správy. Vo vyššie uvedených prípadoch došlo k porušeniu finančnej disciplíny v zmysle zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy.

Dotácie, ktoré mesto poskytlo fyzickým a právnickým osobám nepodliehali kontrolnej činnosti útvaru hlavného kontrolóra mesta, čo bolo v rozpore so zákonom o obecnom zriadení a zároveň v rozpore so Všeobecným záväzným nariadením o poskytovaní dotácií a návratných finančných výpomocí z rozpočtu mesta (ďalej len „VZN o dotáciách“). Mesto ako poskytovateľ dotácie netrvalo na jej zúčtovaní, čím konalo v rozpore so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, so zmluvou o dotácii a s VZN o dotáciách.

4. Rozpočet, záverečný účet mesta a vedenie účtovníctva

Kontrolou účtovnej závierky bolo zistené, že poznámky k účtovnej závierke nemali obsahovú náplň stanovenú opatrením MF SR a mesto za rok 2008 nevyhotovilo výročnú správu, čo bolo v rozpore so zákonom o účtovníctve.

Nedostatky vo vedení účtovníctva spočívali najmä v neúčtovaní a nevykazovaní účtovných prípadov v období, s ktorým časovo a vecne súvisia a nedodržaním postupov účtovania, čo malo v konečnom dôsledku vplyv na nesprávne vykázanie výšky majetku mesta v účtovnej závierke.

5. Nakladanie a hospodárenie s majetkom mesta

Mesto nevykonalo inventarizáciu majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov v súlade so zákonom o účtovníctve. Neinventarizovalo všetok majetok vykazovaný v účtovníctve, napr. majetok vedený na účte 069 - Ostatné finančné investície v celkovej hodnote 111 280,4 tis. Eur (3 362 256 tis. Sk), inventúrne súpisy neobsahovali zákonom stanovené náležitosti a inventarizačné rozdiely neboli zúčtované do obdobia roka 2008.

Pri vyradovaní a zaradovaní majetku konalo mesto v rozpore so zákonom o účtovníctve a s Opatrením MF SR č. MF/16786/2007-31, keď v deviatich prípadoch v priebehu roka 2008 neúčtovalo o vyradení pozemkov, ktoré boli predané a podľa údajov z katastra nehnuteľností ku dňu 31.12.2008 už neboli vo vlastníctve mesta.

Mesto vykazovalo vo svojej evidencii k 31.12.2008 pohľadávky spolu vo výške 203,5 tis. Eur (6 131 tis. Sk), z toho po lehote splatnosti 32,7 tis. Eur (986 tis. Sk).

Kontrolou bolo zistené, že pri nakladaní s pohľadávkami mesto nekonalo v súlade so zákonom o majetku obcí, zákonom o správe daní a poplatkov a zákonom o účtovníctve, keď v hlavnej knihe viedlo pohľadávky v zápornej výške, ktoré pri vykázaní vo výkaze súvaha skreslili celkový objem pohľadávok.

Ďalej bolo zistené, že mesto evidovalo daňovú pohľadávku vo výške 3,1 tis. Eur (94,8 tis. Sk), ktorá nebola jeho pohľadávkou.

Vo vzťahu k rozpočtovým organizáciám a príspevkovým organizáciám mesta štatút určil právomoc MsZ rozhodovať o prijatí úveru alebo pôžičky, poskytnutí úveru alebo pôžičky, prevzatí dlhu, pristúpení k dlhu a prevzatí záruky len nad určenú sumu, čo bolo v rozpore s VZN o zásadách hospodárenia, podľa ktorého rozpočtové organizácie a príspevkové organizácie nemôžu prijať úver alebo pôžičky, ani tieto poskytovať a nemôžu vstupovať do úverových vzťahov ako ručiteľ. Štatút bol taktiež v rozpore so zákonom o majetku obcí, keď určil právomoc MsZ rozhodnúť o vzdaní sa práva a odpustení pohľadávky, ako aj o trvalom alebo dočasnom upustení od vymáhania pohľadávky, pričom neuvádzal dôvody pre trvalé alebo dočasné upustenie určené vo VZN o zásadách hospodárenia.

VZN o fonde rozvoja bývania a štatút fondu boli v rozpore so zákonom o vlastníctve bytov a nebytových priestorov, podľa ktorého finančné prostriedky z predaja bytov, nebytových priestorov, domov alebo ich častí, pozemkov zastavaných domom, ako aj z príslušných pozemkov, sú príjmom rozpočtu obce a až nevyčerpané finančné prostriedky sú zdrojom fondu rozvoja bývania obce.

Kontrolou plnenia zmluvných povinností v prípade nájomných zmlúv bolo zistené, že mesto neupravilo výšku nájomného v zmysle uznesení MsZ a nemalo overenú skutočnosť, či nájomca vykonal zmluvne dohodnuté stavebné úpravy na predmete nájmu, čím došlo k porušeniu zákona o majetku obcí.

Pri poskytnutých návratných finančných výpomociach bolo zistené, že mesto neúčtovalo o ich vrátení a preklasifikovaní správne, čo malo za následok ich vykázanie v nesprávnej výške, čím došlo k porušeniu zákona o účtovníctve.

Mesto vykazovalo záväzok voči daňovému úradu na dani z pridanej hodnoty vo výške, ktorá nebola zhodná s výškou dane uvedenou v daňovom priznaní k dani z pridanej hodnoty. Uvedený nesúlad bol zistený i pri dani z príjmu, čím došlo k porušeniu zákona o účtovníctve.

6. Účinnosť vnútorného kontrolného systému

Plán kontrolnej činnosti na rok 2008 bol vypracovaný a schválený v súlade so zákonom o obecnom zriadení.

Pri vykonávaní predbežnej finančnej kontroly bolo postupované v súlade so zákonom o finančnej kontrole a vnútornom audite.

Útvar hlavnej kontrolórky nepreveril dodržanie podmienok na prijatie návratných zdrojov financovania, čo bolo v rozpore so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. Ďalej bolo zistené, že nebola vykonávaná dôsledne kontrolná činnosť vzťahujúca sa k plneniu uznesení MsZ, k poskytovaniu dotácií z rozpočtu mesta, k vybavovaniu sťažností a petícií v zmysle zákona o obecnom zriadení.

Vyššie uvedené kontrolné zistenia poukázali na skutočnosť, že vnútorný kontrolný systém vykazuje nedostatočnú účinnosť.

Zhrnutie

Kontrolou hospodárenia s majetkom, majetkovými právami, finančnými prostriedkami, záväzkami, pohľadávkami a kontrolou plnenia opatrení z predchádzajúcej kontroly v meste, ktoré je sídlom kraja boli zistené porušenia:

- zákona o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov neuvedením náležitostí v zriaďovacích listinách základných umeleckých škôl,
- zákona o majetku obcí a zákona o účtovníctve nevykázaním finančného vkladu do obchodnej spoločnosti ako finančného majetku mesta,
- zákona o účtovníctve neinventarizovaním všetkého majetku, nezúčtovaním inventarizačných rozdielov do roku 2008, nedodržaním obsahovej náplne inventúrnych súpisov, nevypracovaním poznámok k účtovnej závierke v súlade s Opatrením MF SR č. MF 25755/2007-31, nevyhotovením výročnej správy za rok 2008, vyradovaním a zaradovaním majetku mesta v období, s ktorým tieto účtovné prípady časovo a vecne nesúvisia, neoprávneným vedením pohľadávok za predaj pozemkov, nesprávnym účtovaním poskytnutých návratných finančných výpomocí, nesprávnym vykázaním výšky dane z pridanej hodnoty a dane z príjmov,
- zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy tým, že mesto poskytlo preddavok na dlhodobý hmotný majetok bez toho, aby bol písomne v zmluve dohodnutý a tým, že poskytnuté prevádzkové preddavky na služby a inventár neboli do konca roka finančne vysporiadané. Uvedeným konaním zároveň došlo k porušeniu finančnej disciplíny v zmysle zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy,
- zákona o správe daní a poplatkov a zákona o majetku obcí nesprávnym nakladaním s daňovými pohľadávkami mesta,
- štatútu mesta v oblasti úpravy právomoci MsZ rozhodovať o prijatí úveru alebo pôžičky, o vzdaní sa práva a odpustení dlhu, ako aj o trvalom alebo dočasnom upustení od vymáhania pohľadávky, ktorý bol v rozpore s ustanovením VZN o zásadách hospodárenia s majetkom mesta.
- zákona o obecnom zriadení nevykonávaním dôslednej kontrolnej činnosti útvaru hlavného kontrolóra,
- zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy nepreverením dodržania podmienok na prijatie návratných zdrojov financovania útvarom hlavného kontrolóra,
- zákona o majetku obcí nedôslednou ochranou svojich oprávnených záujmov.

Návrh odporúčaní na riešenie zistených nedostatkov

NKÚ SR na základe kontrolných zistení odporúča kontrolovanému subjektu:

- zosúladiť zriaďovacie listiny základných umeleckých škôl s príslušným zákonom,
- zosúladiť štatúty so zákonmi a VZN o zásadách hospodárenia s majetkom mesta,
- zaevidovať do majetku mesta podiel v obchodnej spoločnosti vo výške 6,6 tis. Eur (200 tis. Sk),
- vykonať inventarizáciu majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov v súlade so zákonom o účtovníctve,
- zabezpečiť dodržiavanie Pravidiel pri realizácii a sledovaní záväzkových vzťahov k nehnuteľnému majetku mesta,
- personálne posilniť finančné oddelenie magistrátu mesta,
- prijať opatrenia za účelom zlepšenia účinnosti vnútorného kontrolného systému

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky